

2023

Dekker

JAAROVERZICHT 2023

**Operatie grind
uit de Bovenrijn**
'Met onze mensen
durf ik alles aan'

**Beweeg &
Beleef Route**
Voor iedereen
wat te doen,
zien en beleven

**De ultieme
energiegever**
Dingen doen
die ertoe doen

**Bouwen aan
energietransitie
op lokaal niveau**
Over zonne-eilanden
en meer

Dekker

GRONDSTOF VOOR ONTWIKKELING

Dekker blijft in haar bedrijfsvoering streven naar de beste mix voor inzetbaarheid van mens, maatschappij, natuur en milieu. Ook in 2023 hebben we hard gewerkt om op een natuurinclusieve en duurzame manier zand, klei en grind te winnen langs de rivieren. Bij deze winningen vinden altijd transformaties plaats. Zoals de transformatie van de agrarische uiterwaarden naar waterrijke natuur, met kansen voor natuurinclusieve landbouw, biodiversiteit, hoogwaterveiligheid, energietransitie en recreatie.

In dit jaaroverzicht passeren diverse projecten, gebieden en andere onderwerpen de revue die belangrijk zijn voor Dekker. Met een speciale vermelding en dank voor alle mensen die hieraan hebben bijgedragen.

Zo werken wij aan de toekomst van Nederland.

Veel leesplezier!

André Barendregt
Lid groepsdirectie Dekker Groep

André
Barendregt

*“Ik word blij van dingen
doen die ertoe doen”*

Dit is een uitgave van
Dekker Groep
Waalbandijk 1
4053 JB IJzendoorn
dekkergroep.nl

Fotografie

Lisanne van den Broek
Goedele Monnens
Triggerfilm
Hans Barten
August Swietkowiak
Peter Venema

Raphael Drent
Marianna van den Broek
Dekker Groep
Gidding Buiten-Zorg
Shutterstock

Tekst en redactie

Renske van den Berg
Marianna van den Broek
Ilse van den Nieuwenhuizen

Vormgeving
NDOC.nl

Druk

Bergman media

Oplage

500 exemplaren
en als digitale uitgave

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of
gekopieerd worden zonder de vooraf gegeven
uitdrukkelijke toestemming van Dekker Groep.

‘Met onze mensen durf ik alles aan’	6
De wilde zalm is terug in de Rijn	10
Klei op ons grondstoffenmenu	14
Teamwork makes the dream work	16
Werken aan ambities: hoe kunnen we zuiniger varen?	18
‘Het verschil tussen water op of over de kade’	20
‘Ik word blij van dingen doen die ertoe doen’	22
Ruim baan voor kruiden en bestuivers	26
Zo werken we aan de toekomst van Nederland	28
‘Het kwam op de centimeter aan’	32
Zomerpret	36
‘Onze cliënten vinden het geweldig’	38
Op weg met waterstof	42
De Beleef & Beweeg Route is geopend	44
Zo bouwen we lokaal aan de energietransitie	46
Heteren heeft nu een prachtige gezamenlijke voortuin	48
Het geheim van de smid	50

OPERATIE GRIND UIT DE BOVENRIJN

‘Met onze mensen durf ik alles aan’

Daar waar de Rijn Frankrijk en Duitsland scheidt, werkt sinds januari 2023 onze gloednieuwe, geheel elektrische grindtransportinrichting. Onze collega's hebben die volledig in eigen beheer ontworpen, gemaakt en samengesteld. Zo verdubbelde én verduurzaamde de verladingscapaciteit voor ons grind uit de Bovenrijn en kunnen we steeds goed aan de grindvraag voldoen.

Een stukje zuidelijk van Straatsburg, winnen we grind aan beide kanten van de rivier: in Les Gravières Rhénanes in Frankrijk en in de Deutsche Mineral Aufbereitung. Maar er knelde een logistieke puzzel, bijvoorbeeld wanneer lagere waterstanden de afvoer van grind soms een tijdje hinderen. In de Duitse winning kunnen we volop winnen, maar is geen ruimte om het op te slaan. Aan de Franse kant is wél opslagruimte genoeg, maar daar waren de laadkraan en de transportbanden niet berekend op grind uit allebei de groeves.

“Zij máken het en met hen durf ik alles aan.”

Uit nauw overleg tussen producerende, logistieke en technische collega's rees een mogelijke oplossing, maar die had wel wat voeten in de aarde. »

De elektrische kraan wordt aan wal gehesen en weer in elkaar gezet bij de Franse grindgroeve aan de bovenrijn.

“Meters aan transportbanden voor Frankrijk, die speciaal ontworpen en gemaakt moesten worden en nadien ook verscheept.”

lieten doen. Manfred: “We vonden een grote elektrische overslagkraan in België die we konden hergebruiken. Die kan - zonder een drupje diesel - 500 ton per uur verladen, zowat het dubbele.”

De moeilijkheidsgraad van de vervangingsoperatie wordt makkelijk onderschat, legt Manfred uit. “Zo’n loodzware kraan moet ontmanteld en aangepast worden en in Frankrijk op zijn plek worden gehesen. Dat specialistische hijswerk met een enorme kraan, is een kostbare grap.” Door de kraan slim te ontmantelen en in onderdelen te vervoeren, konden technische, hijsende en varende collega’s samen bijna alle zware constructies met eigen schepen en eigen kranen veilig verladen en vervoeren. En daarmee de inhuur van een dure speciale kraan enorm beperken.”

We zijn dan ook trots op wat onze collega’s hebben laten zien. We hebben nu een installatie die op maat gemaakt is voor (en mét) de producerende collega’s, die we door en door kennen, die kostenefficiënt is gemaakt, die de grindproductie voor beton op mooie sterkte houdt én die het werken bij ons heerlijk uitdagend heeft gemaakt. «

Hoofd Technische Dienst, Manfred Rambach: “Meters aan transportbanden voor Frankrijk, die speciaal ontworpen en gemaakt moesten worden en nadien ook verscheept.”

Onder de handen van werkplaatscollega’s in IJzendoorn, veranderde ruw staal in onverwoestbaar materiaal dat zij in Frankrijk zélf samenstelden. Logistieke collega’s tekenden voor het veilige transport ervan. Manfred is trots op hen: “Zij máken het en met hen durf ik alles aan.”

“We zouden Dekker niet zijn, als we dat door een ander lieten doen.”

Datzelfde geldt voor het vervangen van de oude Franse overslagkraan op diesel. We zouden Dekker niet zijn, als we dat door een ander

Vorbereidingen in onze werkplaats.

Manfred
Rambach

De wilde zalm is terug in de Rijn

Wist u dat bij Dekker Groep in de Elzas zalmen worden grootgebracht om de Rijn stukje bij beetje weer met wilde zalmen te bevolken? Onze grindgroeve Les Gravieres Rhenanes vormt een onmisbare schakel in een internationaal programma daarvoor.

De wilde zalm legt in zijn leven nogal wat kilometers zwemmend af. Maar door sluisen, dammen en stuwen, rechttrekken van oevers, vervuiling en overbevissing, verdween omstreeks de jaren vijftig de laatste zalm uit de Bovenrijn.

In de jaren negentig zijn er daarom diverse internationale samenwerkingsprogramma's gestart om de zalm terug te brengen in de Rijn. Hierbij worden zalmen opgekweekt en uitgezet om jonge zalmen voort te brengen in de Rijn. Hun paaiplaats langs de oevers worden daarvoor weer natuurlijk gemaakt. Ook komen er meer vistrappen, minder hindernissen en een betere waterkwaliteit. »

Martin Gerber is viskweker binnen dit programma, en zorgt voor de zalm in onze groeve in het Rijndal tussen de Vogezes en het Zwarte Woud. “Wij zijn vanaf het begin bij dit programma betrokken en kweken inmiddels al 30 jaar zalm op, in de grindgroeve van Dekker Groep”, vertelt hij.

Zo gaat het kweken van zalm

Gerber legt het kweekprogramma uit. “We richten ons op een kansrijke stam, de Franse Allier-zalm, die de lange reis van de paaigronden naar de zee kan maken. We vangen deze wilde zalm op hun terugreis van zee naar paaigronden op de Rijn bij de dammen van Iffezheim (Duitsland) en Gamsheim (Frankrijk). Na quarantaine in Obenheim volgt de voortplanting in november-december. Zwitserland, Frankrijk en Duitsland nemen elk een derde van de eieren.”

Elk van de drie landen kweekt een deel van de eieren op tot jonge zalm die hun grote reis naar zee beginnen in dat land. Een ander deel wordt in kooien in enkele jaren opgekweekt tot kuitschieter om het bestand vlotter te vermeerderen. Daarna worden zij uitgezet op paaigronden om kuit te schieten in hun natuurlijke omgeving.

Zuiver water

“De groeve Les Gravieres Rhenanes van Dekker is voor het grootbrengen van kuitschieters bijzonder geschikt, vanwege de juiste diepte, het grind, het weinige organische materiaal en de grote aanvoer van zuiver grondwater.” Het aantal terugkerende zalm is momenteel nog laag en zeer variabel: ongeveer 50 vissen per jaar, met een uitschieter van 200 (in het jaar van de COVID-pandemie). Een grote onbekende factor is wat er met de vissen gebeurt in de buurt van de riviermonding.

Cruciale schakel

De groeve is een goede kraamkamer en cruciaal voor een toekomstige zalmpopulatie in de Rijn. Ook lokaal is men blij met het programma. En dat de groeve goed is voor de zalmkweek geeft aan hoe onberispelijk de kwaliteit van het water is. «

De zalmkwekerij ligt op de plas van de de grindgroeve, waar Dekker grind wint voor bouw en infra.

Klei op ons grondstoffenmenu

De eerste rivierklei uit de Willemspolder fase 1 is inmiddels gebruikt voor de nieuwe zomerdijk in het gebied. Rivierklei is ideaal om dijken mee te verstevigen en is een prachtige grondstof voor keramiek: klinkers, metselstenen en dakpannen. Een belangrijke grondstof dus, op ons bouwgrondstoffenmenu.

“De komende jaren liggen er bij Dekker Groep veel landschapsprojecten in het verschiet waarin we interessante hoeveelheden mooie rivierklei kunnen winnen.” vertelt directeur grondstoffenproductie Willem Jongmsa. Het winnen van klei in onze uiterwaarden gaat hand in hand met meer ruimte om te recreëren. En met meer ruimte voor de rivier, meer uiterwaardennatuur en meer biodiversiteit.

“Een mooi voorbeeld is onze transformatie van de Willemspolder bij IJzendoorn. Bij deze herinrichting van het rivierenlandschap winnen we ook een miljoen ton klei, circa 700.000 kubieke meter. Deze klei is heel geschikt voor

Rivierklei klaar voor transport.

het erosiebestendig verstevigen van dijken en voor keramiek”, aldus Jongmsa. Rivierklei van

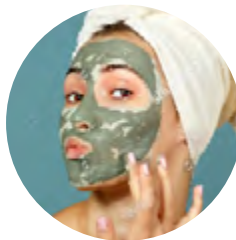
Dekker voorziet ook goed in een behoefte aan lokale klei in Nederland, ‘dicht bij huis’. Want de transportbewegingen blijven dan beperkt en dat is duurzaam. Jongmsa: “Dat is niet alleen voor ons, maar ook voor onze klanten erg belangrijk.”

De eerste klei uit De Willemspolder is bijvoorbeeld al plaatselijk in een nieuwe zomerdijk binnen het project zelf toegepast. Met deze klei gaan we ook bijdragen aan de hoogwaterbescherming van Nederland.«

Weetjes over klei

Rivierklei vind je veelal in lagen van een halve meter tot zeven meter dikte langs rivieren. Die zijn in de loop van duizenden jaren door de rivieren zelf afgezet, bij elke overstroming van de uiterwaarden.

Sommige klei is afgezet door de wind, zoals löss-leem klei die je veel in Zuid-Limburg ziet. Met deze klei worden stenen gebakken en gezichtsmaskertjes gemaakt.

In het noorden vind je ook nog zeeleem, ontstaan toen onze delta zich nog vormde, en vaak zout geworden en doorspekt met schelpmateriaal.

Van rivierklei bak je mooie bakstenen. Veel kalk erin geeft gelere bakstenen, terwijl je met minder kalk erin roedere bakstenen bakt.

De Heuning

Een voorbeeld hoe je met kleiwinning meerdere vliegen in één klap kunt slaan, is de nieuwe waterberging bij het industrieterrein De Heuning ten westen van Ochten. Bij extreme hoosbuien voorkomt deze waterberging wateroverlast en vangt het regenwater op. Bij erge droogte kunnen boeren juist water uit de berging halen voor hun gewassen. De oevers zijn natuurvriendelijk gemaakt, er zijn plas-dras zones en een dieper gedeelte zorgt dat vissen bij strenge vorst kunnen schuilen. De opgegraven klei is naar de steenfabriek in Haaften gegaan om er bakstenen van te maken. Dekker Groep, gemeente Neder-Betuwe en waterschap Rivierenland hebben de waterberging samen gemaakt.

Willem Jongmsa

Teamwork makes the dream work

Binnen Dekker werken we met verschillende disciplines en teams, waarbij iedereen een belangrijke schakel vormt in het geheel. Binnen elk team wordt intensief samengewerkt, en de verschillende onderdelen van het bedrijf kunnen ook niet zonder elkaar.

Neem onze winlocaties. Daar werken we tegelijkertijd aan het herinrichten van de uiterwaarden, het duurzaam winnen van zand en grind en het vervoeren ervan per schip naar onze klanten. Een logistiek spel waarbij veel verschillende teams zijn betrokken.

En laten we eens inzoomen op onze drijvende zandfabrieken. Deze supergrote installaties klasseren het zand in diverse korrelgroottes via opstrooming van water, ontwateringszeven en zandwielen om het daarna weer op recept bij elkaar te voegen voor de klant. Dat is een omvangrijk en precies proces waaraan altijd wel iets te verbeteren valt. Soms komt er een signaal van de productiemensen, soms uit de omgeving. Dan komt onze eigen Technische Dienst (TD) om de hoek kijken. Dat is vrij uniek in onze branche.

“Wat begint met een krabbel op een kladblaadje als idee voor een oplossing, eindigt in het daadwerkelijk toepassen van verbeteringen aan alles wat rolt, draait en beweegt.”

Binnen het zes koppige team van onze TD loopt de samenwerking gesmeerd. “We zijn goed op elkaar ingespeeld”, aldus Sebastiaan de Ruiter, Inspecteur Technische Dienst, “en daar komt heel veel goeds van.” Zijn collega Antonie Steenbruggen vult daarop aan: “Het teamgevoel is een van de fundamentele redenen waarom het zo fijn werken is bij Dekker.”

Gezamenlijk draagt de TD zorg voor alle mechanische en elektronische facetten. Wat begint met een krabbel op een kladblaadje als idee voor een oplossing, eindigt in het daadwerkelijk toepassen van verbeteringen aan alles wat rolt, draait en beweegt. Dan komt het op vertrouwen aan, in elke fase van het werk.

De vrijheid die de technici daarbij krijgen, draagt bij aan een groot verantwoordelijkheidsgevoel: ze wachten niet af tot een probleem zich aandient, nee, ze gaan proactief te werk. Collega's van de productie geven hun alle ruimte om tot innovatieve oplossingen te komen. Aan de expertise van de TD

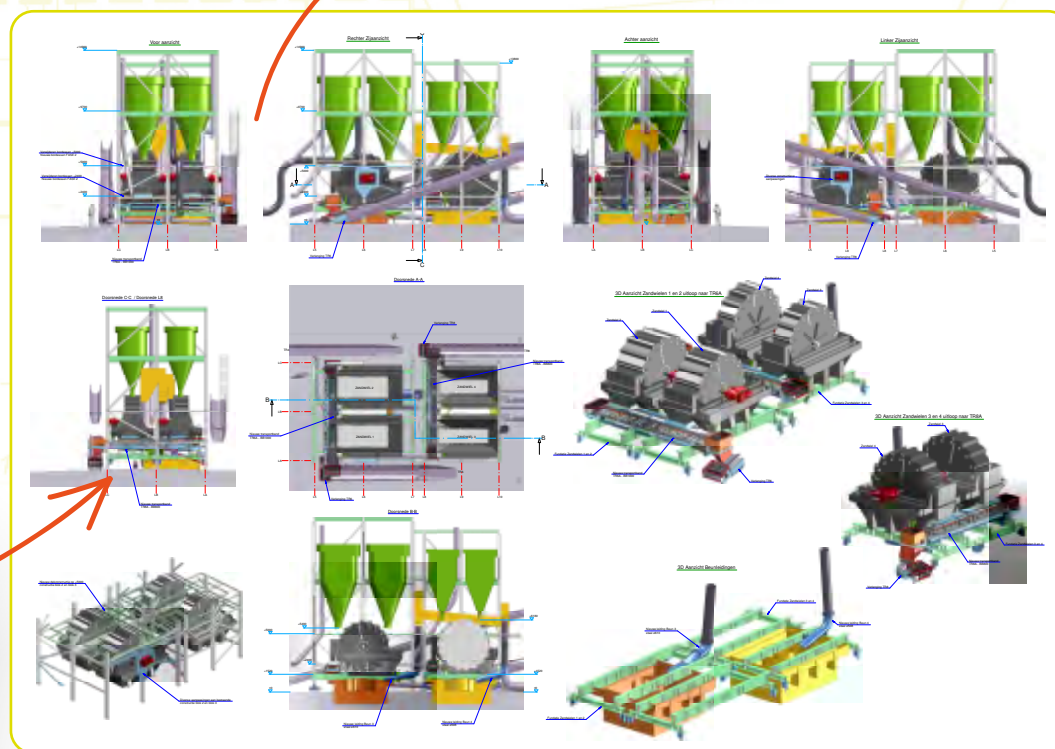
wordt niet getwijfeld. Dit vertrouwen is een van de fundamentele van Dekker: het vertrouwen dat we onze klanten en relaties bieden begint intern.

Een voorbeeld van een sterk staaltje innovatie van de TD is te zien op de Rotterdam 55. Op deze drijvende zandfabriek veroorzaakten ontwateringszeven laagfrequente geluidstrillingen en -tonen die niet zo prettig voor de omgeving waren. Onze TD heeft hieraan een eind gemaakt door de zeven te vervangen door zandwielen. Een immense operatie waarbij de technici in eigen huis zowel de oplossing ontwierpen, de onderdelen in eigen werkplaats produceerden en alles uiterst nauwkeurig construeerden. Natuurlijk in nauw overleg met de productiemensen, want zij zijn daarin weer de experts. De voorbereidingen hebben een kleine 9 maanden in bestag genomen.

De plaatsing van de wielen moest in 3 weken, tijdens het kerstreces wanneer de productie stilligt. Operatie geslaagd! «

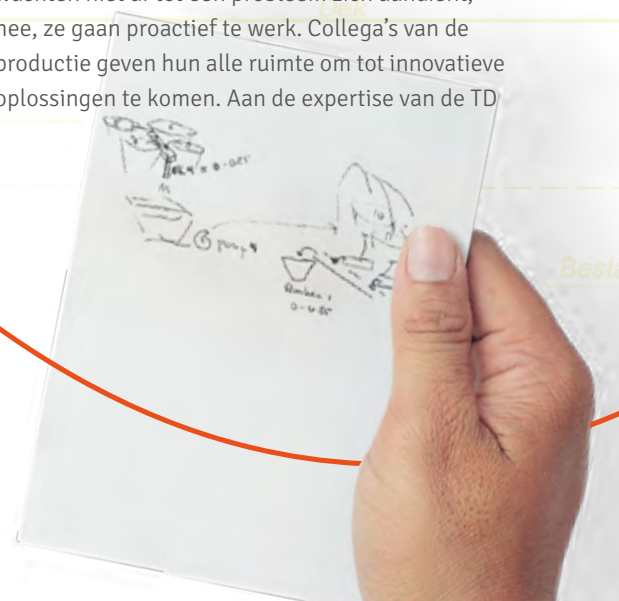
De zandwielen op de Rotterdam 55.

Het proces van de productie van de zandwielen: van schets, via bouwtekening naar realisatie.

Sebastiaan de Ruiter

Werken aan ambities: hoe kunnen we zuiniger varen?

We zijn al flink wat jaren bezig om onze CO₂-uitstoot terug te dringen. Binnen 10 jaar produceren we onze bouwgrondstoffen voor 100% emissievrij. Ook het vervoer ervan zijn we aan het verduurzamen. Het begint met energie-efficiënter varen. Daarin hebben we afgelopen jaar weer een stap gezet.

99% van onze grondstoftransporten vindt plaats per binnenvaart. Transport per schip heeft een lagere milieubelasting dan per trein of per vrachtauto. Het aantal vervoerskilometers is bepalend voor de CO₂-footprint van grondstoffen. Daarom sturen we actief op het verminderen van leegvaart.

Op termijn willen we de bouwgrondstoffen emissievrij kunnen transporteren, elektrisch op waterstof of batterij. Dat vraagt nog veel onderzoek. Voor nu investeren we al in zuinigere en schonere CCR-2 motoren, schonere brandstof en nemen we tal van energiezuinige maatregelen, waaronder energiezuiniger varen. Daarmee willen in 2027 per ton verscheept product en per kilometer de CO₂-uitstoot met 15% verminderd hebben.

Het afgelopen jaar hebben we een start gemaakt met het energiezuiniger varen. Pieter Mantel heeft samen met walkapitein Cees Anker en de technici Edwin de Lang en Manfred Rambach onder andere metingen op onze duwboot Rotterdam 30 uitgevoerd, want 'weten is meten'. "Aan boord hebben we op de route van Deest naar Rotterdam gekeken hoe het brandstofverbruik verloopt. Waar piekt die en waarom?"

"Nu weten we niet alleen het totale verbruik voor dit traject, maar ook het verbruik op elk stukje van de route." vertelt Pieter.

Schipper Albert van den Berg kent het schip en de 98 kilometer lange route van Deest naar Rotterdam op zijn duimpje. Hij wéét dat het verbruik omhoogschiet

Duwboot Rotterdam 30.

als je snelheid probeert te vermeerderen naar een vaarsnelheid van zo'n kilometer of 15 per uur.

"Tot 10 kilometer per uur gaat dat makkelijk. Toch is het verhelderend om te zien, dat er vooral voor de laatste paar kilometer per uur extra de meeste gasolie wordt verbruikt. Op langere afstanden kan een iets rustigere vaarsnelheid dus best wat verschil maken."

Albert werd door de proef bewuster van het energieverbruik tijdens het varen. "Rustig varen op langere trajecten als de vaartijden het toelaten. En de snelheid rustig opvoeren als het kan."

Daarmee is nog niet gezegd dat de uitslagen van de test op alle schepen van Dekker van toepassing

"Zo weten we niet alleen het totale verbruik voor dit traject, maar ook het verbruik op elk stukje van de route."

zijn. Albert: "Het zal voor een beunschip dat door het water snijdt weer totaal anders zijn dan voor de Rotterdam 30, met een bak met een stompe kop ervoor." Klaar zijn we dan ook niet. Maar grootse veranderingen beginnen met kleine dingen. «

Pieter
Mantel

Verwerkingsinstallatie met alle eindproducten. Op de geluidswallen links ligt een zonnepark.

ELERWEERD LEVERT GRIND ÉN RUIMTE VOOR DE MAAS

‘Het verschil tussen water op of over de kade’

De Maas die we ter hoogte van de provincie Limburg met België delen, krijgt de komende jaren wéér flink meer ruimte voor in tijden van hoogwater. Dat gebeurt aan de Nederlandse kant tot 2026 met het zogeheten Grensmaas-project, maar sinds 2019 óók aan de Belgische kant, met het project Elerweerd, dat vol op stoom is.

“Elerweerd is een 160 hectare groot landbouwgebied langs de Maas, met erg steile oevers. Als de Maas bij hoogwater soms 6 meter of meer kan stijgen, gaat dat op steile oevers heel hard”, vertelt Dekker-collega Frans Louwers. Hij is lid van de raad van bestuur in het Belgische samenwerkingsverband Steengoed, bestaande uit zeven grindproducenten.

“We combineren het winnen van grind en zand voor betonmortel en betonwaren met het al flauwer maken van de oevers”, vertelt hij. “Dat geeft de rivier

direct al meer ruimte.” Als na 15 jaar de ontgrinding klaar is, heeft de Maas ook aan de Belgische kant een nevengeul. Het hele gebied ligt straks gemiddeld 4 meter lager dan het oorspronkelijke niveau. Op bepaalde plekken zal de waterstanddaling bij hoogwater zo’n 30 cm bedragen. “Via een inlaat- en uitlaatwerk kan hoogwater hier gecontroleerd inlopen en worden vastgehouden tot de Maas weer is gezakt”, vertelt Louwers. “Het belang heeft zich aan de Nederlandse kant van de Grensmaas al bewezen in 2021, toen de Maas binnen de dijken bleef. Deze verruimingen maken

het verschil tussen water dat binnen de kade blijft of over de rand loopt.”

“De herinrichting, die steeds direct achter de winning aan loopt, geeft een enorm stuk riviernatuur terug aan dieren, planten en bestuivende insecten die thuishoren in riviernatuur die af en toe onderloopt. Met een schrale ondergrond en een gringerig milieu, waar de natuur zichzelf kan ontwikkelen.”

De grindwinning zelf gebeurt met een drijvende diepgrijper die het grind steeds met 15 kuub (of 30 ton) tegelijk tot 20 meter diepte kan ophalen. Het gewonnen materiaal gaat op 200 meter drijvende transportbanden en 3 kilometer transportband

Frans Louwers

“Het belang heeft zich al bewezen in 2021, toen de Maas binnen de dijken bleef.”

Baggergrijper met drijvende transportbanden.

Het eindresultaat van project Elerweerd.

over land, de verwerkingsinstallatie verwerkt dit vervolgens tot de eindproducten grind (en zand), zo’n 1,5 miljoen ton per jaar. “Dat duurt tot 2034 waarbij de energievoorziening voor de helft wordt geleverd door een 7.000 panelen groot zonnepark op de zicht- en geluidswallen van de installatie. Alle producten worden overigens middels vrachtwagens afgevoerd.”

Uit een deel van de grondstoffen wordt de herinrichting mede bekostigd, maar er wordt ook een irrigatiesysteem aangelegd voor landbouwers,

vertelt Louwers. “Het verlies van landbouwgrond wordt zo deels gecompenseerd met de berekening van 550 hectare landbouwgrond in de nabije omgeving. De dekgronden die eerst verwijderd moeten worden om aan het grind te kunnen komen, worden gebruikt voor de herinrichting.”

Project Elerweerd is het eerste grindproject van Steengoed. “Het tweede, Haensberg start naar verwachting in 2027 en sluit dan mooi aan op de winning in het Grensmaasproject. Haensberg zal direct per schip bereikbaar zijn.”

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING
VOOR ELISE VAN DEN BROEK

“Ik word blij van dingen doen die ertoe doen”

In het diepste geheim was alles voorbereid: de aanbevelingen geschreven, de locatie besproken, de betrokkenen uitgenodigd en natuurlijk een goede smoes waarom ze nu uitgeroemd die ochtend ‘de cadeaubon moest langsbrengen, die al een jaar op een kastje lag’.

Elise van den Broek was totaal verrast toen ze uit handen van de burgemeester van Tiel de koninklijke onderscheiding overhandigd kreeg. “Dat iedereen die moeite voor mij wilde doen, ja dat vond ik bijzonder. Maar dat lintje is niet van mij, want we hebben het samen gedaan.”

Dit is een uitspraak die haar kenmerkt. Elise van den Broek - Kraaijeveld, een van de aandeelhoudsters van het familiebedrijf Dekker, gelooft in gelijkwaardigheid. “We zijn allemaal radertjes, het gaat erom wat je samen neerzet.” Of dat nou Dekker is, een bijzondere school, Reuma Nederland, of vrijwilligersorganisatie Tiel Tip Top, ieder heeft daarin zijn of haar rol. Ze erkent wel dat de dingen die ze doet niet zo gangbaar zijn, zoals een nieuwe school opzetten. Dit vanuit haar drijfveer om anderen te helpen om in hun kracht te komen. “Ik word blij van dingen doen die ertoe doen.”

“Dat lintje is niet van mij, want we hebben het samengedaan.”

Ze zag dat een van haar kinderen in het reguliere onderwijs niet aardde. “Ze raakte haar nieuwsgierigheid kwijt. Deed haar taakjes omdat de juf het vroeg, niet vanuit haar eigen kracht en intrinsieke motivatie.” Samen met andere ouders en onderwijspecialisten heeft ze naar voorbeelden uit het buitenland basisschool Blink opgezet. ‘Gelijkwaardig’ is ook hier het sleutelwoord. Kinderen zijn in haar visie gelijkwaardig aan volwassenen. “Gelijkwaardig is niet hetzelfde als gelijk”, benadrukt ze. Eenieder heeft namelijk vanuit zijn of haar eigen domein andere

taken en is voor dat stukje verantwoordelijk. Dat geldt voor leerkrachten én kinderen. Als je echt openstelt voor de ander, ontdek je veel wijsheid. Je bent grondstof voor elkaar, en voor het grotere geheel. Op Blink denken kinderen ook mee over hun school. »

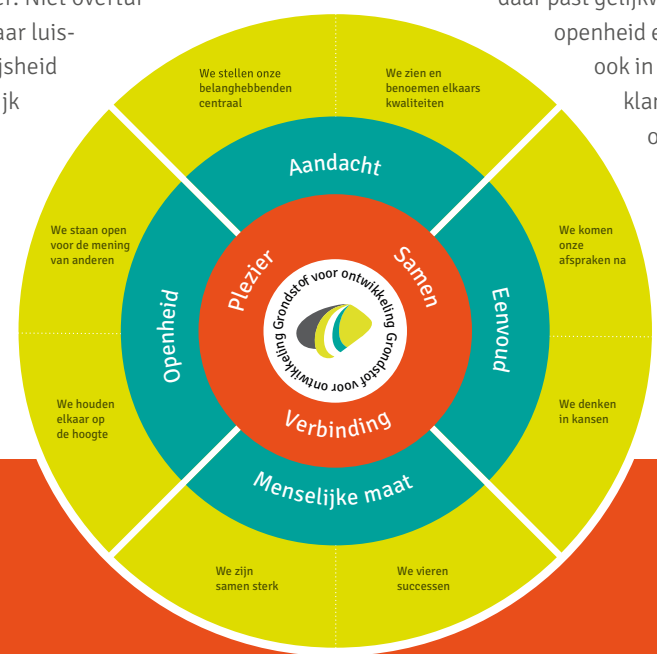

‘Grondstof voor ontwikkeling, dat ben jij’ staat op T-shirts van Dekker. Ook hier komt gelijkwaardigheid weer om de hoek kijken. Iedereen bij Dekker is grondstof voor de organisatie en is in zijn of haar rol onmisbaar. “Als je uitgaat dat eenieder veel wijsheid in zich draagt, en je staat open voor elkaar, dan breng je samen meer tot stand.” Controle past daarin niet, inspiratie en ruimte des te meer. “Het gaat er niet om wat ik van iets vind, maar waar jij blij van wordt, gekoppeld aan het gezamenlijke doel waar we voor gaan”, verklaart Elise nader. Niet overtuigen, maar naar elkaar luisteren en elkaars wijsheid gebruiken. Natuurlijk hoort daar het nemen van verantwoordelijkheid bij en respect voor de verschillende domeinen. Daarmee

belichaamt ze ook de visie van de andere familieleden, de vierde generatie Dekker.

Elise realiseert zich goed dat zo’n manier van werken niet voor iedereen gesneden koek is. Dat heeft tijd nodig. Maar sinds de vierde generatie in 2012 het stokje heeft overgenomen, is er al veel veranderd. “Vroeger was de organisatie veel hiërarchischer.

Nu draagt iedereen meer een eigen verantwoordelijkheid.” Samen gaan we voor het geheel en daar past gelijkwaardigheid, openheid en transparantie bij, ook in de relatie met onze klanten en onze omgeving. “Zoals we de uiterwaarden in Heteren samen met de omgeving hebben ontwikkeld tot een prachtig gebied waarvan iedereen kan genieten, daar word ik blij van.”

Een lintje voor Elise uit handen van de burgemeester.

Elise van den Broek heeft in mei 2023 een lintje gekregen voor haar jarenlange inzet als:

- Vrijwillige organisator van ReumaNederland
- Vrijwilliger bij Zinder, Cultuurbedrijf Tiel
- Mede-oprichter van basisschool Blink en vrijwillige ondersteuning bieden aan kinderen
- Initiator van Voedselbosgaard Betuws Pluk Geluk (vereniging).
- Mede-oprichter van Tiel Tip Top: beschermd vrijwilligerswerk bieden voor een schoon en sociaal Tiel
- Mede-aandeelhouder van Dekker Groep waarbij het creëren van maatschappelijke meerwaarde voorop staat.

Ruim baan voor kruiden en bestuivers

“Kijk, dit is een Zuringspanner. En dit zijn de Windepilstaart en de Sint-jansvlinder”, zegt René van Koolwijk, terwijl hij foto’s laat zien van drie héél verschillende vlinders. Die vlinders kwam René tegen, elk op hun typische waardplant, bij het kantoor van Dekker en in de naastgelegen Willemspolder.

De Willemspolder transformeert van agrarisch landschap tot nieuw natuur- hoogwateropvang- en recreatiegebied. Dat duurt nog jaren. Maar wat ons betreft, grijpen kruiden en allerlei bestuivende insecten al eerder hun kans. En wel op de nieuwe zomerdijk en in het Bestuiversparadijs.

Als beheerder van onze heemtuin, zag René met eigen ogen hoe snel de soortenrijkdom terrein wint als je de natuur een beetje ruimte geeft. Door hoe je maait en als je de grond juist laat verschralen in plaats van die te voeden. Het aantal verschillende waardplanten – bepaalde voorkeursplanten waar insecten kieskeurig in zijn – nam snel toe.

Onze branchevereniging Cascade moedigt – samen met de Vlinderstichting - het verwelkomen

Sint-jansvlinder.

van bestuivende insecten op winlocaties erg aan onder zand- en grindproducenten. En wij doen graag mee.

Bestuiversparadijs

Met de heemtuinervaringen op zak begonnen we aan het Bestuiversparadijs: een 10 hectare groot weidegebied rond twee poelen in de Willemspolder wordt een lustoord voor hommels, bijen, vlinders en andere insecten.

“De grond beheren we nu anders”, vertelt projectleider werkvoorbereiding en uitvoering Patrick Tolmeijer voor de Willemspolder. “We maaien het anders, er grazen nog maximaal 2 dieren per hectare en het wordt niet meer bemest. We verspreiden er ook zaden die de heemtuin voortbrengt, om te zien of die aanslaan.”

De heemtuin bij ons kantoor.

We verspreiden er ook zaden die de heemtuin voortbrengt, om te zien of die aanslaan.”

De vorderingen houden we goed bij. Alle planten- en diersoorten in het gebied zijn geteld en in kaart gebracht. We monitoren de kruiden en tellen de insecten. De data worden op Europees niveau verzameld, zodat ze met andere locaties en met landelijke trends vergeleken kunnen worden.

Bloemrijke zomerkade

Ook op de nieuwe zomerkade in de Willemspolder verwelkomen we graag meer insecten. De waterschappen zien dat veel variatie in planten de dijken meer stevigheid geeft, en dat passen ze dan ook op steeds meer dijken toe. En dat is goed nieuws, want veilige dijken vol bloemen helpen ook vlinders en bestuivers.

Patrick: “We vroegen toestemming aan het waterschap of we in plaats van alleen gras ook een kruidenrijk dijkengemengsel mochten toepassen zoals zij op nieuwe dijken gebruiken. Samen met het waterschap bepaalden we het juiste mengsel en de juiste dosering. En inmiddels is de zomerkade met inheemse kruiden ingezaaid.” Het ziet er nog kaal uit, maar vanaf de zomer van 2024 kunnen we een kleurrijke kruidenpracht met hopelijk veel insectenleven verwachten. «

René van Koolwijk

Zo werken we aan de toekomst van Nederland

We investeren met grote stappen in energiebesparing, we verminderen CO₂-uitstoot en we stappen over op schone energie. Maar hoe dan? De gebieden waar we duurzaam bouwgrondstoffen winnen, maken we fijner, nuttiger en beter voor mens, natuur en klimaat. En we werken steeds veiliger. Dat alles al sinds 2013. Waarom we dat doen staat elk jaar in ons MVO-verslag. Een onafhankelijke auditor controleert onze prestaties goed. Die legt onze prestaties langs de (ISO-)meetlat van normen en certificeringseisen voor arbeidsveiligheid, certificering en milieumanagement.

Winnen zonder hinder

In 2021 vierden we het behalen van onze eerste MVO-mijlpaal: 80% minder CO₂-uitstoot in onze productie van zand en grind. Soms zijn er ook tegenslagen. Als er geen stroom op een winlocatie beschikbaar is, gaat de dieselgenerator weer aan,

zoals in 2022 op de Emmy Yvonne. Gelukkig draait sinds afgelopen zomer deze drijvende zandfabriek in de Willemspolder fase 1 weer op groene stroom. En we gaan door tot we in 2040 alleen nog maar positieve impact hebben. Niet omdat iemand dat van ons vraagt, maar omdat we dat zelf willen.

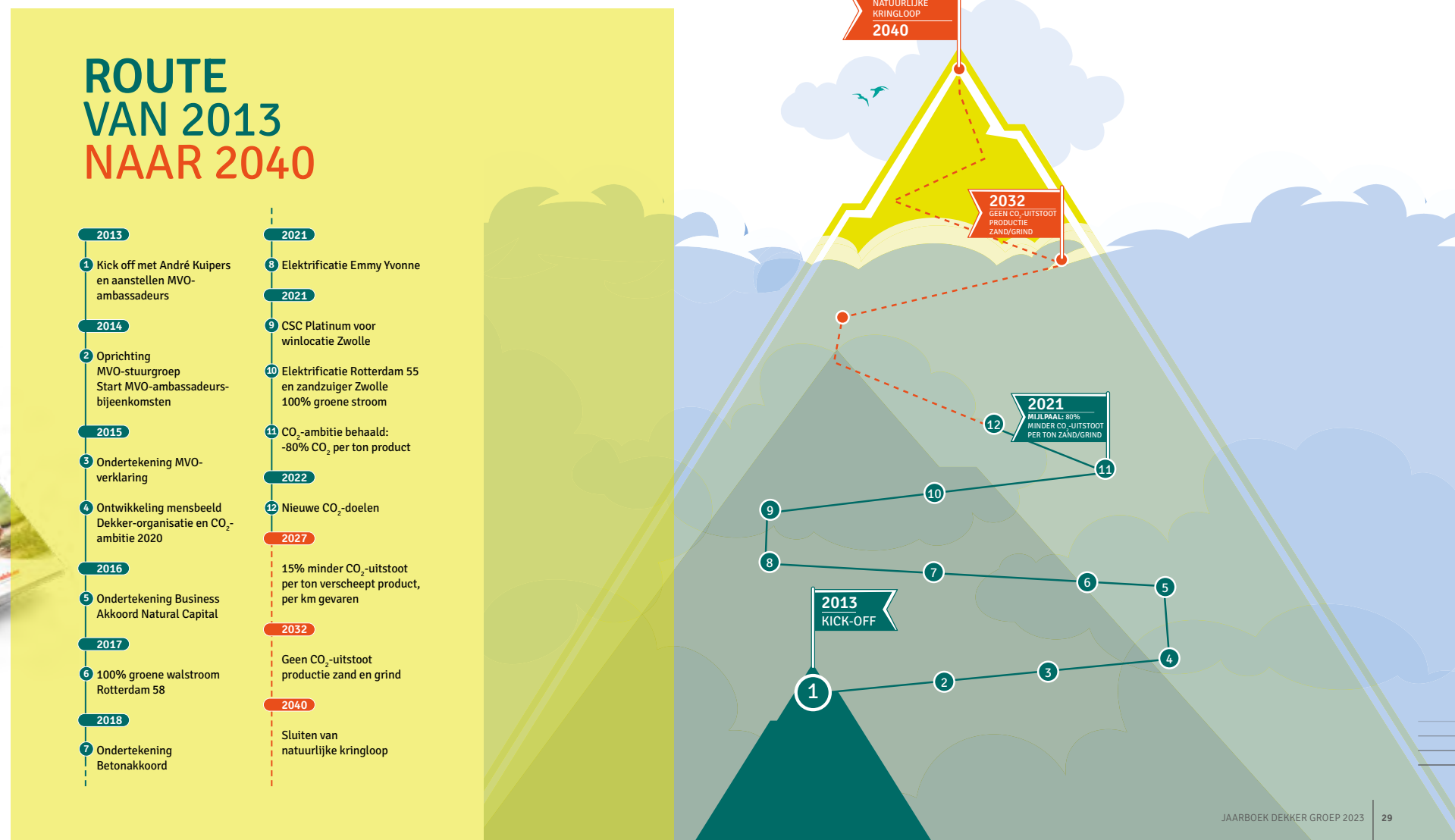
Verduurzaming komt niet vanzelf

Om naast het dagelijkse werk continue de focus te houden, hebben we binnen Dekker, onder aanvoering van een procesbegeleider, een MVO-stuurgroep en werkgroepen. De MVO-stuurgroep komt een aantal keer per jaar bijeen om de voortgang te bewaken en indien nodig bij te sturen. De werkgroepen *Energieverbruik en CO₂-vermindering*, *Winnen zonder hinder* en *Afvalvermindering* komen met

Niet omdat iemand dat van ons vraagt, maar omdat we dat zelf willen.

regelmaat bijeen om concrete afspraken te maken en het werk af te stemmen.

Zo werkt de werkgroep *Energieverbruik en CO₂-vermindering* concreet aan slimmere, efficiëntere winprocessen om energie te besparen. Ook staat »

het emissievrij maken van klein materieel op het programma, zoals de kleine bootjes voor het vervoeren van mensen.

De afdelingen *Techniek*, *Productie* en *Landschapontwikkeling* werken samen aan het project *Winnen zonder hinder*. Daarmee willen we overlast in de omgeving voorkomen zoals geluid, trillingen, licht, stof, verkeer en horizonvervuiling.

We werken ook aan het vergroenen van onze logistiek. In 2027 willen we 15% minder CO₂ uitstoten. Afgelopen jaar hebben we een test uitgevoerd om het energieverbruik van een van

onze schepen te meten om te kijken waar we kunnen besparen, zie pagina 18. Ook kijken we naar schonere brandstof en efficiënter varen.

Afval en inkoop

Afgelopen jaar heeft een stagiair van de Hogeschool Utrecht als afstudeeropdracht een nulmeting uitgevoerd naar de herkomst van ons afval en ons een aanpak geadviseerd hoe we het afval kunnen voorkomen, verminderen of hergebruiken.

In onze projecten werken we aan de energietransitie en ontwikkelen we meer natuur en natuurrecreatie. Voor het grondverzet schakelen we

aannemers in. Bij de selectie ervan letten we op duurzaamheid, naast prijs en kwaliteit.

Meer dan alleen milieu- en maatschappelijke winst

Onze inzet levert meer dan milieu- en maatschappelijke winst op. We krijgen bijvoorbeeld nieuwe vergunningen voor het winnen van zand langs

de rivieren omdat de winstinstallaties emissieloos produceren. Nieuwe klanten melden zich, juist vanwege onze duurzame winning. We krijgen erkenning, met het toekennen van bijvoorbeeld het Platinum CSC-certificaat. En we ontvangen ook een groeiend vertrouwen rondom Dekkerprojecten. Daar zijn we dankbaar voor. «

Sustainable Development Goals (SDG's)

We zijn gestart met het verder verankeren van de SDG's in de bedrijfsstrategie. Hiermee willen we MVO een bredere basis in de organisatie geven en daarmee een vast en meetbaar onderdeel maken van ieders werkzaamheden en verantwoordelijkheden. 193 landen die lid zijn van de VN gebruiken de SDG's om te verduurzamen en ongelijkheid te verminderen.

Waterpret in de Hetersche Waarden.

DE KOMST VAN DE EMMY YVONNE IN IJZENDOORN

‘Het kwam op de centimeter aan’

In het projectgebied Willemspolder fase 1 bij IJzendoorn gaat zandwinning hand in hand met het aanleggen van veel waardevolle natuur, hoogwaterveiligheid, een heerlijk struinlandschap en duurzame bedrijvigheid.

Inmiddels is onze drijvende zandfabriek de Emmy Yvonne al enige tijd *up and running* om bij te dragen aan deze doelen. Daarvoor moesten de zuiger Emmy en de immense klasseerinstallatie Yvonne eerst wel een flinke reis maken, van Lomm – net boven Venlo – naar IJzendoorn. Via smalle sluisen en onder lage bruggen door, kwam het gevaarte met een lengte van ruim een voetbalveld twee dagen na vertrek op de nieuwe winlocatie aan. Een uiterst nauwkeurig klusje waarbij het op de centimeter aankwam. Voor de verhuizing werd de Yvonne verlaagd naar 9,2 meter (normaal 13 meter hoog) en versmald naar 13,8 meter (normaal 20 meter breed). »

Erik-Jan
Leeuwenstein

Erik-Jan Leeuwestein, de uitvoerder van de Emmy Yvonne, vertelt inmiddels met een glimlach over enkele spannende momenten tijdens deze verhuizing. “Door de hoogte- én dieptebeperkingen bij enkele sluisen was het op

Officieel startsein

Een druk op de knop was het officiële startsein van Willemspolder fase 1. De prachtige lichtbeeldenshow gaf alle genodigden een voorproefje van de gebiedsplannen die in de aankomende tien jaar gerealiseerd gaan worden.

“Zo mooi dat we alle disciplines die nodig zijn om dit te kunnen doen, in huis hebben”

sommige momenten even billenknippen. Want ja, spoorbruggen en sluisen die we passeerden, zijn niet op dit soort immense installaties gebouwd natuurlijk. En de waterstanden werkten ook niet echt mee. Het kwam echt op de centimeter aan. Langs de route waren ook veel toeschouwers om het spektakel te aanschouwen.”

De grootste prestatie zat 'm niet eens in deze spectaculaire route over het water, maar veel meer in de gezamenlijke inspanning van het hele team. Erik-Jan: “Zo mooi dat we alle disciplines die nodig zijn om dit te kunnen doen, in huis hebben. De samenwerking met onder andere logistiek, de sleepdienst, de Technische Dienst en de mannen aan boord gaat steeds gesmeerder, dat maakt het werk erg leuk.” Erik-Jan vervolgt: “Deden we acht jaar geleden nog drie weken over het af- en opbouwen en het transport van een winwerktuig, nu lukt het binnen twee weken.”

Deze gezamenlijke inspanningen vertaalden zich ook in een puik staaltje stuurmanskunst bij het binnenvaren van de Willemspolder. De smalle invaart aan de Waal, de stroming, de waterstand en het andere scheepvaarverkeer, maakten het binnenloodsen van de 98 meter lange Yvonne tot een waar avontuur. “Om ook dit laatste stuk van de reis soepel te laten verlopen zijn er uitgebreide diepteberekeningen en verkenningstochtjes gemaakt. Uitermate goed vakwerk!” aldus Erik-Jan.

Duurzame zandwinning

Een drijvende zandfabriek op stroom laten draaien? Klinkt leuk, maar is iets minder makkelijk dan je zou denken. Om toch op een duurzame manier zand te winnen, hebben we daarom 3 km stroomkabel aangelegd. Een vrij unieke aansluiting waar we erg blij mee zijn.

Ook de eindbestemming vormt een spectaculair verhaal: het is een reis naar emissievrij winnen. De drijvende zandfabriek gaat bij IJzendoorn weer op elektriciteit werken, wat voor de mannen aan boord, de omwonenden en de natuur veel voordelen oplevert. Geen dieselgeneratoren - geen CO₂ - en stikstofuitstoot - maar een stille

Voor volgende generaties

Het inrichtingsplan voor Willemspolder fase 1 sluit naadloos aan bij het toekomstbestendig maken van Nederland. Dit doen we aan de hand van

5 maatschappelijke doelen:

- 1: Winning van bouwgrondstoffen
- 2: Hoogwaterveiligheid
- 3: Natuurontwikkeling
- 4: Landschap & recreatie
- 5: Duurzaamheid & Mobiliteit

elektromotor die op groene energie draait. Op 28 juli was het dan zover: het allereerste gewonnen zand uit Willemspolder fase 1. «

Zandwinning bij IJzendoorn in Willemspolder fase 1.

Tijdsverloop Willemspolder fase 1

<p>2007 Opstellen plan en visie</p> 	<p>2015 Plan uitwerken met klankbordgroep</p> 	<p>2020 Uitvoeren onderzoek MER</p> 	<p>2021 Vergunningen en bestemmingsplan</p> 	<p>2023 Uitvoering maximaal 10 jaar</p> 	<p>2032 Beheer gebied (doorlopend)</p>
--	--	--	--	--	---

Zomerpret

AUG
2023

Lekker struinen In de **Afferdense en Deestse Waarden** bij Druten. Dekker heeft er zand gewonnen. Nu ligt er de langste meestromende geul van Nederland (4,5 kilometer) en sinds de aanleg ontwikkelt de natuur zich sterk. Het gebied is een van de plekken in Nederland waar de biodiversiteit het snelste toeneemt. Inmiddels zijn er al minstens 4300 soorten geteld.

De recreatieplas **Honswijkerplas** in Tull en 't Waal is in Nederland een van de favoriete zwemplekken in de natuur. Uitgezwommen? Er vallen natuurlijk ook genoeg andere dingen te ontdekken.

Onderweg naar het zuiden? Kijk eens voor Venlo bij verkeersknooppunt **Zaarderheiken** naar de windmolens. Precies op die plek, in de oksel tussen de verkeerswegen, ontstaat veel moois.

Vist u graag? Dan hebben we goed nieuws! We hebben mooie visplekjes gerealiseerd. Vissen in de Duitsland in **natuurgebied Taubergießen**, of toch liever dicht bij huis in de Honswijkerplas of Hetersche Waarden?

Met z'n allen met het trekpontje over het Reindersmeer in **Nationaal Park Maasduinen**. Prachtig gebied waaraan we hebben mogen meewerken.

‘Onze cliënten vinden het geweldig’

WAARDEVOLLE VERSTERKING
IN ONS GROENWERK

Rond ons kantoor in IJzendoorn en in de naastgelegen Willemspolder is de komende jaren veel groen terreinwerk te doen. Dat kunnen we niet zonder hulp. Sinds afgelopen zomer krijgen we daarbij waardevolle versterking van Gidding Buiten-Zorg uit Andelst. En dat mes snijdt aan twee kanten, vertelt René Gidding, oprichter van onze groenpartner Gidding Buiten-Zorg.

“Onze cliënten vinden het geweldig”, vertelt hij. “Ze staan te springen om naar deze klussen te gaan. Zowel vanwege de omgeving, als om hoe zij daarin serieus genomen worden en verantwoordelijkheden krijgen. Het afwisselende werk motiveert ze enorm en ze komen graag naar IJzendoorn toe.”

“Het afwisselende werk motiveert ze enorm en ze komen graag naar IJzendoorn toe.”

“Gidding Buiten-Zorg is een dagbesteding voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en dan specifiek in het groot landschapsbeheer”, vertelt René. “Denk aan allerlei locaties waar flink wat groenonderhoud nodig is, zoals bij sportvelden, op landgoederen en bij boerderijen.”

Door lekker buiten aan de slag te gaan, leren de cliënten veel. “Ze ontwikkelen vaardigheden voor groenonderhoud natuurlijk, zoals bijvoorbeeld maaien en hagen snoeien. Maar de structuur en het ritme van de dagbesteding geeft hen ook routine in andere vaardigheden. Zoals op tijd komen, verzorgd komen opdagen, afspraken maken en nakomen.”

René richtte de dagbestedingsorganisatie samen met zijn vrouw Elke zeven jaar geleden op. En daar kwamen nog vier begeleiders bij. De organisatie bedient ongeveer 25 cliënten, in vaste groepjes van vijf. Gemiddeld gaan er elke dag drie groepjes met drie begeleiders op pad naar mooie klussen, legt René uit.

“Met verzorgers en begeleiders van cliënten maken we van tevoren het begeleidingsplan, en kijken we welke werkdruk en welke »

“Het is een fijne groep waar humor zorgt voor een leuke en veilige sfeer en en waarin men elkaar goed aanvult.”

Noah Laisina. Als uitvoerders bij Dekker hebben zij de weg naar Gidding Buiten-Zorg inmiddels al voor meer zaken weten te vinden. “Bijvoorbeeld voor het schoonruimen en maaien van de nieuwe Beweeg & Beleef Route en klompenpaden en het plaatsen van routepaaltjes.

verantwoordelijkheden bij de cliënt passen. De meeste cliënten hebben een indicatie voor Verstandelijk Gehandicaptenzorg en een enkeling neemt deel om weer meer grip te krijgen op het leven. Het is een fijne groep waar humor zorgt voor een leuke en veilige sfeer en waarin men elkaar goed aanvult.”

Bij Dekker zijn we blij dat we met Gidding Buiten-Zorg een groenpartner hebben gevonden die meerwaarde geeft aan ons groenwerk. «

“Via een partnerorganisatie die de Willemspolder als locatie gebruikt kwamen we met Buiten-Zorg in contact. Begin van het jaar hebben zij voor het eerst onderhoud voor ons gedaan en dat is goed bevallen”, vertellen Patrick Tolmeijer en

Patrick Tolmeijer

VERANDEREN BEGINT BIJ DOEN

Op weg met waterstof

Dat waterstof (H₂) veel mogelijkheden voor de toekomst heeft, daar is André van den Broek van overtuigd. Maar nog niet iedereen weet dat. Daarom deden we op 6 en 7 oktober 2023 met drie waterstofauto's mee met de '24 uren Waterstof Challenge'.

24 uur lang Europa doorkruisen, 'waterstof-innovators' interviewen, tanken bij H₂-stations en allerlei opdrachten uitvoeren, zorgden voor veel exposure voor waterstof. In wedstrijdverband met 20 teams om te kijken wie de meeste punten kon scoren. We deden dat met drie teams niet onverdienstelijk: we behaalden de eerste én tweede plaats. Ook al draait het daar natuurlijk niet om, winnen is wel lekker.

Veel potentie in waterstof

Aandacht voor waterstof is waardevol, want naast zonne- en windenergie is ook groene waterstof

emissieloos, er blijft na gebruik alleen water over. Waterstof kan worden gebruikt als brandstof voor (zware) voertuigen en als energieopslag. De ingrediënten zijn water en elektriciteit, waarbij de elektriciteit afkomstig kan zijn van hernieuwbare bronnen, zoals zonne- en windenergie. Zo kan een zonnepark de energie leveren voor het maken van waterstof.

André ziet veel potentie in waterstof: "Het huidige gasnetwerk kan worden omgezet naar waterstof, ideaal voor het verwarmen van oude huizen waar warmtepompen niet volstaan. Waterstof is

ook een milieuvriendelijk alternatief voor hoge-temperatuurindustrieën. Voldoende toepassingen om de energietransitie te versnellen met deze tussenstap."

Het kip-ei-verhaal

Er zijn echter nog wel wat hindernissen te nemen. Zo is de productie van waterstof nog relatief duur en er zijn nu nog te weinig tankstations waar je waterstof kunt tanken. En zolang er weinig tankstations zijn, komt het rijden op waterstof maar langzaam op gang; het bekende kip-ei-verhaal.

Daarnaast is het transport van waterstof nog niet uitontwikkeld. Zo behoort een vloeistof als drager tot de mogelijkheden. Er wordt momenteel veel geïnvesteerd in allerlei ontwikkelingen om ook waterstof een rol van betekenis te geven in de energietransitie.

Ruimte geven aan nieuwe ontwikkelingen

Dekker zet zich in voor de toekomst van Nederland. Dat doen we door onze winlocaties

in de uiterwaarden duurzaam te transformeren naar waterrijke natuur. Maar ook door ruimte te geven aan nieuwe ontwikkelingen die ons een stap verder brengen. Vandaar dat we bij Dekker vijf personenauto's op waterstof hebben rondrijden. Niet omdat die zoveel gemak opleveren – het tanken blijft ook voor ons een uitdaging – maar omdat we het rijden op waterstof willen stimuleren. Veranderen begint bij doen. «

Tijdens de 24 uren Waterstof Challenge rijd je met je team en je waterstofauto door Europa en verdien je punten met verschillende opdrachten en gereden kilometers. De stad Praag - zo'n 1.000 km ver - is een van de zogenoemde landmarks die nogal wat punten oplevert. Het tweede team van Dekker sleepte hiermee 1.000 punten binnen. André en zijn team haalden ruim 12.000 punten langs een ander spoor: onderweg 20 interviews afnemen met waterstof-gerelateerde ondernemers. Winnende tactiek!

Wethouder Herma van Dijkhuizen
opent samen met de kinderen van
BeWell de route.

ER LEKKER OP UIT IN DE DE BUITENLUCHT

De Beleef & Beweeg Route is geopend

In Willemspolder fase 1 winnen we de komende jaren bouwgrondstoffen. Waar we dat niet doen, richten we dat gedeelte in het projectgebied alvast in voor de omgeving. Zo is in oktober 2023 een deel van de Beweeg & Beleef Route geopend, een route van 2,3 kilometer met sporttoestellen en cultuurhistorische informatiepunten.

Op zeven plekken in het gebied vind je een sporttoestel, met een QR-code erbij. Bij het scannen ervan krijg je via de app QR-Fit oefeningen op maat en kun je toewerken naar hogere niveaus. Op vijf andere plekken leiden de QR-codes naar specifieke cultuurhistorische

informatie, waarmee je de geschiedenis van dit gebied induikt.

De Beweeg & Beleef Route is in oktober geopend door kinderen van Be Well, wethouder Herma van Dijkhuizen en Stan Rijksen, het

“Leuk ook die sporttoestellen en een loopbruggetje”

shorttracktalent van IJzendoorn. Voor hem is de Willemspolder een fraaie achtertuin. ‘Leuk ook die sporttoestellen en een loopbruggetje’, aldus Stan.

De Monkey Bar, het hang- en klautertoestel halverwege de route, viel tijdens de opening vooral in de smaak bij de aanwezige kinderen. Ook de ouderen zijn blij met deze route. Voor ieder wat wils! <

Pas 18 jaar en hij timmert al jaren aan de weg. Of beter gezegd aan zijn schaatsbaan. Het shorttracktalent uit IJzendoorn behoort in zijn klasse tot de top van Nederland. Ook daarbuiten is hij aan een mooie opmars bezig. Zo heeft hij in 2023 op het WK voor junioren een persoonlijk record geschaatst op de 1000 meter én een zilveren plak behaald tijdens de Junior World Cup in november.

Dekker sponsort Stan van harte. We zijn graag grondstof voor ontwikkeling van jong talent. Vooral in onze directe omgeving die ons zo dierbaar is.

Zo bouwen we lokaal aan de energietransitie

Meer duurzame energie opwekken bij een tekort aan ruimte, wensen voor meer biodiversiteit en recreatie, de netcongestie-problemen en lokale betrokkenheid? Ja, het kan. Aan de noordoever van de Waal, in de Gouverneurspolder en Willemspolder hebben we samen met onze partner Solinoor plannen voor het stap voor stap neerzetten van Energiehub Betuwe.

Energiehub Betuwe is een slim lokaal stroomnetwerk voor de zandwinning in de Willemspolder, het kantoor van Dekker, andere lokale bedrijven en de verduurzamingsopgave voor de scheepvaart in de overnachtingshaven IJzendoorn. De energiehub gaat lokale energiegebruikers met twee drijvende zonne-eilanden, een batterij-opslag en - als er geen zonne-energie voorhanden is - met het netwerk van Liander verbinden.

Natuurinclusief

In de Willemspolder en de Gouverneurspolder zijn zonne-eilanden op de daar aanwezige diepe plassen gepland. Die van de Willemspolder is vergund. Het drijvende zonnenveld komt op de diepe,

bestaande Oostplas en maakt onderdeel uit van het lopende project Willemspolder fase 1 met veel natuur en recreatiemogelijkheden. Het zonne-eiland wordt landschappelijk ingebed met drijvende groenstroken en broedeilanden. Onder water langs de randen komen zogeheten 'biohutten', paai- en verstopplekken voor kleine vissen en ander onderwaterleven wat de biodiversiteit ten goede komt.

Zonnewaal

Voor het drijvende zonnepark 'Zonnewaal' in de Gouverneurspolder zijn soortelijke plannen met een groene inbedding. De procedure voor de vergunning loopt sinds kort. De omgeving is overwegend positief. De bevolking van Ochten

heeft intensief meegedacht over de inrichting. Bij realisatie van het plan krijgt de plas een strandje en mooiere visplekken. Langs de dijk komt een hondenuitlaatveld en bij het voetveer een speellocatie voor kinderen. De mogelijkheden naar lokaal eigenaarschap zijn verkend. Uiteindelijk is gekozen voor hulp aan mensen voor wie de energierekening te hoog is.

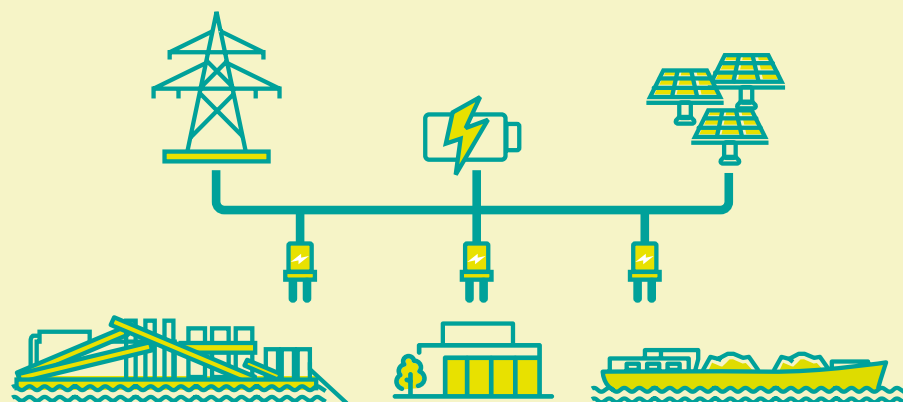
Bewoners en bedrijven betrokken

De zonneparken voldoen aan het beleid van gemeente Nederbetuwe: niet te groot - maximaal 50% van de huidige wateroppervlakte -, ze bieden ecologische meerwaarde en inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie ervan. Voor de betrokken bedrijven is aansluiting op de Energiehub Betuwe een uitkomst. Zo kunnen ze al binnenkort overschakelen op duurzame energie.

Dat helpt bij de Regionale Energiestrategie (RES) van Rivierland om in 2030 de CO₂-uitstoot met 55% verminderd te hebben.

Gebiedsvisie Midden-Waal

Dit plan past naadloos in de visie die Dekker heeft met de Midden-Waal: de uiterwaarden - grofweg tussen Dodewaard en het Amsterdam-Rijnkanaal - transformeren in waterrijke natuur met mogelijkheden voor extensieve recreatie, hoogwaterbescherming, duurzame energieopwekking en duurzame bedrijvigheid. Een omvangrijk project waarvoor Dekker 30 jaar uittrekt. Om de rivier meer ruimte te geven wordt klei en zand afgegraven voor versterking van de dijken en de huizenbouw. Grondstoffen zijn de drager van de omvangrijke gebiedsontwikkeling. Zo werken we aan de toekomst van Nederland. «

'Solinoor wil duurzame energie voor bedrijven bereikbaar maken. Op een innovatieve manier en geïntegreerd met de omringende natuur.'

Vahid Kharidar,
managing director Solinoor

1+1=3

Heteren heeft nu een prachtige gezamenlijke voortuin

Het was in het begin van dit millennium dat de inwoners van Heteren contact opnamen. Zouden wij de eigenaar van de oude zandwinput kunnen helpen om van de uiterwaarden een mooi wandel- en recreatiegebied te maken? We gingen om de tafel, betrokken gemeente Overbetuwe en andere partijen erbij, maakten samen plannen en gingen aan de slag. De uiterwaarden gingen op de schop en de oude put werd twee keer zo groot.

Nu, zo'n tien jaar na de start hebben de bewoners van Heteren er een prachtige, gezamenlijke voortuin bij, met onder andere een strandje,

vogelkijkwand, passantenhaven, visplekken en kilometers wandelpaden door prachtige riviernatuur. Het beheer is in handen van Geldersch Landschap & Kasteelen en stichting Voortuin van Heteren. Voor Dekker waren het 10 jaren van intensieve samenwerking, met veel gesprekken, brainstormen, tekeningen, berekeningen, onderzoeken, vergunningen aanvragen, zandwinning, belangen afwegen en spannende momenten. Wij kijken er met erg veel voldoening op terug en zijn dankbaar dat we dit hebben mogen en kunnen doen. Hoe hebben de andere partijen dit ervaren?

Wijnte Hol
Wethouder gemeente
Overbetuwe

"We zijn als gemeente bijzonder trots op deze aanwinst voor Heteren. Mooi dat de uiterwaarden met zoveel lokale partijen zo prachtig zijn omgetoverd. De sociale bevoegenheid en daadkracht van Dekker hebben hun vruchten afgeworpen. Een samenwerking die navolging verdient."

Cécile de Boer,
Voorzitter Stichting Voortuin
van Heteren

"Het geweldige openingsfeest van Dekker in de uiterwaarden liet zien hoe warm de relatie met Dekker is en blijft. De "Hetersche Waarden" zijn nu een feit. Samen met het Geldersch Landschap werken we verder aan het beheer en de inrichting van onze voortuin van Heteren."

Marinus van der Linde
Dorpsraad Heteren

"In Heteren is een droom werkelijkheid geworden. Lastig bereikbare uitwaarden vol hekken en schapen zijn omgetoverd tot een gebied waar natuur en kleinschalige recreatie hand in hand gaan. Na de ontwikkeling met Dekker recreëren jong en oud hier nu dagelijks. Men geniet volop en ontmoet elkaar."

Lia van de Kaa
Stichting Gehandicapenplatform
Overbetuwe (SGO)

"Wij zijn blij dat de door ons aangedragen aanpassingen allemaal zijn gerealiseerd, zoals de toegangspaden vanaf de dijk en de twee voor rolstoeltoegankelijke vissteigers. Zo kunnen we als rolstoel- en scootmobielgebruikers ook genieten van de Hetersche Waarden. En dat doen we dan ook volop!"

Gerard Jonkers
Regiohoofd West GLD, Geldersch
Landschap & Kasteelen

"Met veel plezier kijk ik terug op de goede samenwerking met Dekker voor de Hetersche Waarden, met intensieve en rustige perioden. Vertrouwen in elkaar, een goede band opbouwen en focus op het prachtige eindresultaat waren belangrijke ingrediënten. Ik zie uit naar mogelijke toekomstige samenwerkingen."

Overige betrokken partijen

- Manege de Fruithof
- Knotwilgvereniging
- Stichting Overbetuwe Groen Natuurlijk
- Vogelbescherming Wetlandwacht Randwijk - Heteren

Het geheim van de smid

In dit jaaroverzicht hebben we stil gestaan bij verschillende projecten, processen en successen. Met de opbrengst uit onze duurzame zandwinning dragen we bij aan een betere toekomst voor mens, maatschappij en milieu. Dat vinden wij waardevol en dat doen we met mensen die deze waarden omarmen en zich er met passie en tomeloze energie elke dag voor inzetten.

Zonder onze mensen kunnen we een heleboel willen, maar krijgen we niets gerealiseerd. Elke persoon, elke professional, elk specialisme is essentieel om te komen tot de successen zoals we die afgelopen jaar hebben behaald. Daar kijken we met trots en dankbaarheid op terug.

Zo werken we aan de toekomst van Nederland. En dat doen we samen.

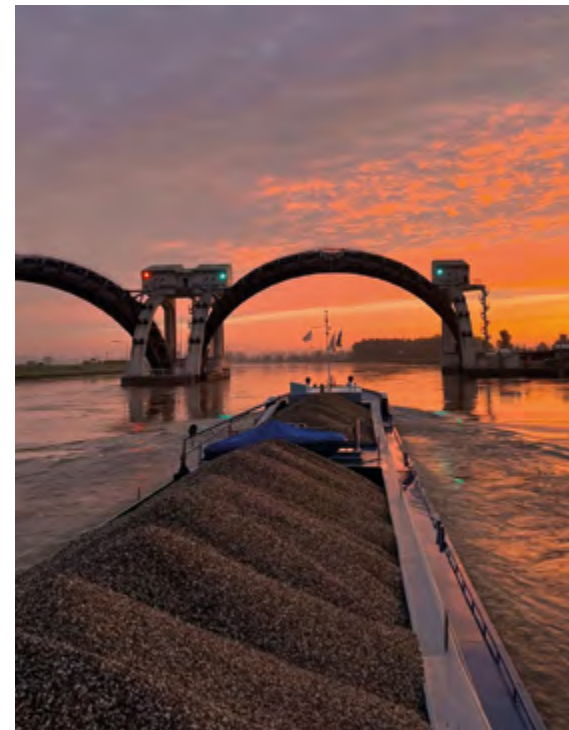

Op pad tijdens de jaarlijkse Dekker Dog Walk.

Pieter Mantel behaalde afgelopen jaar zijn Master of Science in Management.

Werken bij Dekker bevalt blijkbaar. Bram Visser (foto) en Bert Kuurstra zijn 40 jaar in dienst. En Jan Kakebeen? Die blijft gewoon bij Dekker na het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd.

Zand het nieuwe goud? De regenboog doet dat wel vermoeden!

Zonsopgang. Of zonsondergang. Hoe dan ook een prachtplaat!

Gezelligheid onder elkaar.

Onze bijdrage aan de beurs in Ahoy: InfraTech.

Een aantal collega's heeft zich aan de Mudrun gewaagd, met succes zoals je ziet.

Dekker Groep is een familiebedrijf, ruim 100 jaar geleden opgericht. We zijn actief in het winnen van zand, grind en klei voor de bouw, landschapontwikkeling, logistiek, grond voor herinrichting en beton. Onze corebusiness is natuurinclusieve en duurzame zand-, grind- en kleiwinning langs de rivieren. Wij transformeren hierbij agrarische uiterwaarden in waterrijke natuur, met kansen voor biodiversiteit, hoogwaterveiligheid, natuurinclusieve landbouw, energietransitie en recreatie.

Zo werken wij aan de toekomst van Nederland.

Dekker

GRONDSTOF VOOR ONTWIKKELING

Dekker. De nieuwe generatie grondstofwinners.